

บทความวิจัย

เรื่อง การลงทุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในจีน
กรณีศึกษาบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

โดย

นางสาว หนึ่งธิดา กังวาลนิธิพงศ์

รหัสนักศึกษา 05530700

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ่ออัน

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

หัวข้อสารนิพนธ์	การลงทุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในจีน : กรณีศึกษาบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล	
ชื่อผู้วิจัย	นางสาว หนึ่งธิดา กังวาลนิธิพงศ์	รหัสนักศึกษา 05530700
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ อุ่ออัน	
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	
ปีการศึกษา	2556	

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีนสืบเนื่องมาจากการเข้าไปลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล ทำให้มีการตั้งโรงงานผลิตน้ำตาลอยู่ในประเทศจีนด้วยกันหลายแห่ง โดยศึกษาในส่วนของโรงงานอุตสาหกรรมมิตรผลก่อตั้งในจีนกระทั่งถึงปีพ.ศ.2550 ศึกษาปัจจัยที่ทำให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีนและแนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล โดยเก็บรวบรวมในรูปแบบของทฤษฎีจากหนังสือ บทความ ข่าว สถิติ รายงานการวิจัย ทั้งจากห้องสมุด หน่วยงานราชการและสถาบันต่างๆในการวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย อธิบาย รวมทั้งกราฟ แผนภูมิ ตาราง รูปภาพ เป็นต้น

ผลจากการศึกษาพบว่า การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีนค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในเมืองที่ใกล้กันในเขตของมณฑลกว่างซี มีโรงงานจำนวนหลายแห่ง และการเข้าไปลงทุนนั้นเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและนอกประเทศควบคู่กัน ส่งผลให้การขยายเข้าไปลงทุนในจีนนั้นเกิดขึ้น ในด้านของแนวโน้มการขยายตัวการลงทุนมีความเป็นไปได้สูงที่จะขยายการลงทุนอีกเนื่องจากบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลที่จีนสร้างรายได้ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการผลิตน้ำตาลภายในประเทศจีนทั้งหมดยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

จากการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมมิตรผลในจีนและบริษัทต่างชาติอื่นๆที่เป็นคู่แข่งทางการค้าในบริเวณนั้นๆ และศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาภาวะขาดแคลนน้ำตาล น้ำตาลเถื่อน และปัญหาน้ำตาลล้นตลาดที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพภูมิอากาศ

คำสำคัญ   บริษัทมิตรผล , น้ำตาล , ประเทศจีน

คำนำ

สารนิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาในรายวิชา 450460 การศึกษาเอกเทศ สาขาวิชา เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ เนื่องจากในปัจจุบันสินค้าน้ำตาลนับได้ว่าเป็นสินค้าที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต รวมไปถึงการดูแลเรื่องราคาและคุณภาพอย่างเข้มงวด ไม่ว่าจะเป็นในด้านการส่งออก นำเข้าหรือแม้กระทั่งการปรับราคาตามกลไกตลาดโลก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจในเรื่องน้ำตาลและเล็งเห็นว่ากลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลที่เป็นบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลขนาดใหญ่ได้ขยายการลงทุนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นเพื่อศึกษาแหล่งที่ตั้งโรงงาน ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลตัดสินใจเข้าไปลงทุนที่จีน และแนวโน้มการขยายตัวการลงทุนในจีนในอนาคต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและคาดหวังจะศึกษาเพิ่มเติม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ หากมีข้อผิดพลาดประการใดภายในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

หนึ่งธิดา กังวาลฉิธิพงศ์

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทนำ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
วิธีการดำเนินงานวิจัย	2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
ผลการวิจัย.....	7
สรุปและอภิปรายผล.....	8
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	9
ข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	10
บรรณานุกรม.....	11

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยสามารถผลิตน้ำตาลทรายเพื่อส่งออกและนํารายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ประมาณปีละ 3-4 หมื่นล้านบาท (สมชาติ อุ่ออัน, 2552 : 1) โดยในปี พ.ศ.2551-2553 ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลทรายใหญ่เป็นอันดับสองของโลกรองจากประเทศบราซิลเท่านั้น

จากหลักฐานทางเอกสารที่มีอยู่ พอที่จะยืนยันได้ว่าอุตสาหกรรมการผลิตอ้อยและน้ำตาลของไทยนั้น เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยแล้วเจริญเติบโตเรื่อยมา เมื่อถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา มีหลักฐานปรากฏว่าน้ำตาลทรายแดง เป็นสินค้าออกที่สำคัญชนิดหนึ่งของไทยที่ส่งไปขายยังประเทศญี่ปุ่น (สมภพ มานะรังสรรค์ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ, 2530 : 1)

น้ำตาลที่ประเทศไทยผลิตได้มีการส่งออกไปยังหลายประเทศทั่วโลก และหนึ่งในประเทศคู่ค้าที่สำคัญหนึ่งคือสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศจีนได้มีการนำเข้าน้ำตาลจากหลายประเทศ โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในสามอันดับแรกที่จีนได้สั่งซื้อน้ำตาลมากที่สุด อันเนื่องมาจากประเทศจีนเองผลิตน้ำตาลได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องพึ่งพาน้ำตาลจากนอกประเทศ ดังนั้นประเทศจีนจึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่นักลงทุนต่างประเทศต้องการเข้าไปลงทุนในเรื่องอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล หนึ่งในนั้นคือบริษัทน้ำตาลจากประเทศไทยคือบริษัทน้ำตาลมิตรผลจำกัด

เนื่องจากปัจจุบันกำลังการผลิตของน้ำตาลภายในประเทศจีนยังน้อยกว่าปริมาณความต้องการในการบริโภค ด้วยเหตุนี้ทำให้รัฐบาลกลางมีความจำเป็นในการนำเข้าน้ำตาลจากตลาดต่างประเทศ เพื่อสร้างสมดุลให้แก่ตลาดน้ำตาลภายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยปัจจุบันมีการนำเข้าน้ำตาลจำนวน 1,550,000 ตัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12.86 ของการบริโภคน้ำตาลทั้งหมดในปี 2549 (บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด, 2550 : 44)

จึงเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในประเทศจีนนั้นมีแนวโน้มที่จะพัฒนามากยิ่งขึ้น โดยกลุ่มน้ำตาลมิตรผลจีนซึ่งเป็นบริษัทจากประเทศไทยเข้าไปลงทุนนั้น มีท่าทีที่จะพัฒนาและเพิ่มการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำตาลภายในของจีน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่บริษัทอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลที่เข้าไปลงทุนอุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศจีน ลักษณะการดำเนินงาน ผลกระทบในปัจจุบัน และแนวโน้มของการลงทุนเรื่องพื้นที่ปลูกอ้อยและโรงงาน ของกลุ่มอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลจีนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีน
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าไปลงทุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในประเทศจีน ในสาระสำคัญจะเป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงทฤษฎีกล่าวคือเป็นข้อมูลที่มีผู้อื่นได้เรียบเรียงไว้แล้ว รวมถึงข้อมูลตามหน่วยงานราชการหรือเอกชนที่ได้เก็บรวบรวมขึ้น โดยมีการประมวลผลเพื่อเป็นสารสนเทศ เช่น ข้อมูลสถิติต่างๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ได้มีการตีพิมพ์หรือเผยแพร่เพื่อให้ใช้งานได้

แหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทฤษฎี ซึ่งเป็นข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งจากหนังสือ บทความ ข่าว รายงาน งานวิจัย สถิติจากหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานราชการ รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

การจัดทำข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดทำใหม่โดยจัดตามขอบเขตของการศึกษาที่กำหนดไว้โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาที่ตั้งการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลในจีน โดยใช้ข้อมูลจากทางเอกสารที่เผยแพร่ให้ใช้งานได้จากหน่วยงานเอกชนที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โดยนำเสนอในรูปแบบแผนที่ เพื่อแสดงถึงบริเวณที่ชัดเจน

2. การศึกษาปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีนทั้งทางด้านภูมิศาสตร์และปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง ข่าว อินเทอร์เน็ต รายงาน งานวิจัย อธิบายในรูปแบบของการบรรยาย ใช้กราฟ แผนที่ และตาราง เพื่อความเข้าใจและแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน

3. การศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผล โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารที่ทางบริษัทจัดรวบรวมและเผยแพร่ให้ใช้ได้โดยทั่วไป ข่าว รายงานประจำปี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของร้อยละ ตารางข้อมูล กราฟและการบรรยาย

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องคอมพิวเตอร์
2. โปรแกรมค้นหา Google Chrome
3. โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Word 2010
4. โปรแกรมสำเร็จรูป PhotoScape

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อ้อย หมายถึง พืชชนิดหนึ่งมีลักษณะเป็นปล้อง อ้อยมีหลายพันธุ์แตกต่างกันที่ความสูง ความยาวของข้อและสีของลำต้น สามารถนำมาทำเป็นน้ำเพื่อดื่มหรือนำไปเป็นวัตถุดิบในการทำน้ำตาลทราย
2. น้ำตาล หมายถึง สารให้ความหวานตามธรรมชาติชนิดหนึ่ง มีเรียกกันหลายแบบ ขึ้นอยู่กับรูปร่าง ลักษณะของน้ำตาล โดยน้ำตาลโดยส่วนใหญ่จะผลิตมาจากอ้อย ต้นตาล ต้นมะพร้าว ต้นเมเปิ้ล น้ำตาล และหัวบีท

บททวนวรรณกรรม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทย

ทั้งนี้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทยมีวิวัฒนาการเรื่อยมาตั้งแต่อดีตอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ช่วงด้วยกัน (กนกศักดิ์ แก้วเทพและ สมภพ มานะรังสรรค์, 2530 : 1)

1. แบบแผนการผลิตและการค้าอ้อยและน้ำตาลในช่วงก่อนการพัฒนา (ก่อนพ.ศ. 2480)

อุตสาหกรรมการผลิตอ้อยและน้ำตาลของไทยนั้น เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยและเจริญเติบโตเรื่อยมา ในระยะแรกการผลิตยังเป็นแบบง่ายๆ นั่นคือการใช้มือบีบอ้อยแล้วนำน้ำอ้อยไปเคี่ยวจนเหลือแต่น้ำตาล ได้เป็นน้ำตาลทรายแดง ต่อมาสมัยกรุงศรีอยุธยา น้ำตาลทรายแดงกลายเป็นสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศ เรื่อยมาจนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์ การผลิตอ้อยและน้ำตาลยังคงขยายตัวเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของรัชกาลที่ 2 เริ่มมีการทำไร่อ้อยขนาดใหญ่โดยชาวจีนที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกอ้อยทำน้ำตาลได้ ช่วงนี้จึงได้เกิดโรงงานน้ำตาลแห่งแรกขึ้น

กระทั่งช่วงปีพ.ศ.2365 ชาวจีนในไทยเริ่มมีบทบาททางการค้ามากขึ้นทำให้รัฐต้องเก็บภาษีมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ 4 ส่งผลให้อุตสาหกรรมน้ำตาลขยายตัวช้าลงกว่าที่ควร ในปีพ.ศ.2393 น้ำตาลได้กลายเป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของไทย ต่อมาระยะหนึ่งจึงเริ่มซบเซาลงเนื่องมาจากภาษีที่สูง และการพัฒนาอุตสาหกรรมของฝั่งตะวันตก ทำให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลนิ่งลง กระทั่งปีพ.ศ.2442 อุตสาหกรรมน้ำตาลของไทยก็ปิดกิจการลง แต่เมื่อถึงปีพ.ศ.2464 อุตสาหกรรมนี้ก็กลับมาฟื้นตัวอีกครั้ง แต่ทั้งนี้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้รัฐต้องนำเข้าน้ำตาลทรายจากประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย

2. อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในยุคเริ่มพัฒนา (พ.ศ.2480-2496)

ในระยะหลังไทยต้องนำเข้าน้ำตาลจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากต่อปี รัฐบาลไทยจึงเร่งการผลิตอ้อยและน้ำตาลภายในประเทศ เกิดการจัดตั้งโรงงานน้ำตาลทรายขาวขึ้นที่จังหวัดลำปาง หากแต่การจัดตั้งโรงงานน้ำตาลทรายขาวก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายอย่างด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ อ้อยมีคุณภาพต่ำ ทำให้รัฐต้องตั้งกำแพงภาษีน้ำตาลเพื่อลดการนำเข้าน้ำตาลจากภายนอก และเพิ่มกำลังการผลิตโดยเพิ่มโรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาวแห่งที่ 2 ที่จังหวัดอุดรดิตถ์ รัฐบาลจัดตั้ง “บริษัท ส่งเสริมอุตสาหกรรมไทย จำกัด” ขึ้นเพื่อดูแลป้องกันเหตุน้ำตาลทรายขาดแคลน และมีการเพิ่มจำนวนโรงงานและสาขาของบริษัทมากขึ้น กระทั่งในปี พ.ศ.2489 บริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยทั้งหมดได้เลิกกิจการลงและโอนโรงงานน้ำตาลทั้งหมดให้กับ “องค์การน้ำตาล”

ต่อมาได้มีเพิ่มมาตรการจำกัดการส่งออกน้ำตาลในที่ผลิตได้ประเทศเพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำตาลมาใช้ควบคุมต้นทุนนโยบายภาษี แต่เมื่อถึงช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้อัตราค่าน้ำตาลทั้งในตลาดประเทศไทยและตลาดโลกพุ่งขึ้นสูง รัฐไม่ประสบความสำเร็จในการควบคุมราคาน้ำตาล จนกลายเป็นถูกขยักเลิกไปในปี พ.ศ.2486 หลังจากนั้นราคาน้ำตาลจึงผันแปรตามกลไตลาด

ในช่วง พ.ศ.2490-2495 ปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้มีมากเกินความต้องการในตลาดโลก ส่งผลให้ราคาน้ำตาลในตลาดตกต่ำ อีกทั้งต้นทุนการผลิตที่สูงทำให้โรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาวไปครราค่าอ้อยจากเกษตรกร จึงได้มีการจัดตั้ง “บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด” ขึ้น เพื่อมาทำหน้าที่รับผิดชอบในการหาน้ำตาลให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ และทำหน้าที่นำเข้าและส่งออกน้ำตาลให้เหมาะสมแต่เพียงผู้เดียว ส่วนในด้านของการผลิตนั้นองค์การน้ำตาลไทยและโรงงานของเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ

3. อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในยุคของการผูกขาดการค้า (พ.ศ.2493-2503)

เป็นช่วงที่รัฐบาลได้เข้ามาแทรกแซงโดยการจัดตั้ง “บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด” เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมน้ำตาลภายในประเทศที่กำลังอยู่ในขั้นวิกฤต รัฐบาลให้อำนาจกับบริษัทนี้ทำหน้าที่ผูกขาดการค้าน้ำตาลทั้งในและต่างประเทศ สถานการณ์ทุกอย่างดีขึ้นเป็นลำดับจนกระทั่งปีพ.ศ. 2500 ปริมาณน้ำตาลพุ่งสูงขึ้นมากจนกระทั่งไม่มีเงินทุนมากพอที่จะจ่ายแก่เกษตรกรในการประกันราคา จึงได้ยื่นขอทุนกับทางรัฐบาลแต่ได้รับการปฏิเสธ ทำให้ราคาน้ำตาลทรายในประเทศกลับตกต่ำอีกครั้งหนึ่ง ส่งผลกระทบต่อผลผลิตอ้อยต่ำลงและมีปริมาณน้ำตาลทรายลดลงในระยะถัดมา ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำตาลทรายภายในประเทศ รัฐบาลจึงต้องกลับเข้ามาแทรกแซงอีกครั้ง รัฐบาลได้ดำเนินการปรับอัตรานำเข้าน้ำตาลให้สูง เพื่อกระตุ้นให้โรงงานน้ำตาลทรายในขณะนั้นเร่งการผลิต และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งเสริมให้ชาวไร่อ้อยขยายพื้นที่เพาะปลูกอ้อย และด้วยทั้งสองเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ต่อมาน้ำตาลทรายมีมากเกินความต้องการ และเป็นจุดเริ่มต้นปัญหา “การมีผลผลิตส่วนเกิน”

4. อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในยุคที่ผลิตได้เกินความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ

(พ.ศ.2503-2519)

ในช่วงปีพ.ศ.2503 โรงงานน้ำตาลทรายยังได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาล ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่นั่นส่งผลให้มีจำนวนโรงงานน้ำตาลทรายภายในประเทศมากเกินไป อีกทั้งยังไม่มีมาตรการปิดกั้นขนาดทำให้ต้นทุนการผลิตสูง น้ำตาลก็ล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ รัฐบาลจำเป็นต้องออกมาตรการไม่ให้เปิดโรงงานน้ำตาลทรายเพิ่ม อย่างไรก็ตามก็ดีขึ้นเนื่องจากจำนวนโรงงานที่มากทำให้มีปริมาณน้ำตาลในตลาดสูง แต่ไม่มีทางขายออกจึงทำให้ราคาน้ำตาลตกต่ำลงอย่างมากจนเกิดการปิดโรงงานไปหลายแห่ง

4.1 อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลสมัยพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ.2504

เมื่อภาวะน้ำตาลล้นตลาดยังคงอยู่ในขั้นวิกฤต รัฐบาลจึงควบคุมการผลิตและส่งเสริมการส่งออกน้ำตาลไปต่างประเทศ มีการออกพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ.2504 และจัดตั้ง “สำนักงานกองทุนสงเคราะห์อุตสาหกรรมน้ำตาลทราย” เพื่อเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ เพื่อนำไป ส่งเสริมการทำไร่อ้อยวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมน้ำตาล ส่งเสริมการส่งออกน้ำตาลทราย และบริหารงานตามพระราชบัญญัติ แต่นี้กลับกลายเป็นฉนวนที่ทำให้เกิดการขยายตัวของการผลิตน้ำตาลขึ้นอย่างรวดเร็วอีกครั้ง ราคาน้ำตาลร่วงลงมาก โรงงานไม่ซื้ออ้อยจนอ้อยเหลือล้นตลาด รัฐต้องเข้าช่วยอีกครั้งและตั้งคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขภาวะน้ำตาล หลังจากปัญหาลดลง รัฐจึงประกาศใช้พระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย (ฉบับที่ 2) เพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับก่อนหน้า

4.2 อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายสมัยพระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ.2511

ในช่วงนี้รัฐเล็งเห็นแล้วว่าปัญหาของอุตสาหกรรมนี้ในไทยคือยังมีระดับเทคโนโลยีต่ำ ทำให้ยากที่จะแข่งขันกับประเทศอื่น และรัฐต้องควบคุมให้ระดับราคาน้ำตาลอยู่ในระดับพอควร ดังนั้นรัฐบาลจึงจัดตั้ง “ศูนย์ส่งเสริมน้ำตาลทราย” เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมวิชาการด้านการทำไร้อ้อยและการผลิตน้ำตาลทราย ในครั้งนี้รัฐบาลประสบความสำเร็จ รัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ.2511 ขึ้น และได้โอนกิจการของศูนย์ส่งเสริมน้ำตาลทรายไปให้กับ “สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

4.3 อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในยุครุ่งเรืองระหว่างปี พ.ศ.2515-2519

ในช่วงเวลานี้ความต้องการน้ำตาลในตลาดโลกสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนไม่สามารถผลิตได้ทัน ประเทศไทยจึงได้เปรียบเนื่องจากมีปริมาณน้ำตาลมากเกินความต้องการภายในประเทศอยู่แล้ว ดังนั้นไทยจึงสามารถส่งออกน้ำตาลได้ในราคาที่สูงมาก จนกระทั่งภายในประเทศเกิดขาดแคลนรัฐจึงยกเลิกการห้ามขยายจำนวนโรงงานน้ำตาลทรายเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งนี้รัฐพยายามป้องกันราคาน้ำตาลภายในประเทศไม่ให้สูงเกินไป โดยควบคุมทั้งราคาและปริมาณ ตลอดจนเข้าไปมีบทบาทถึงเรื่องของการจำหน่ายโดยตรง ดังนั้นในช่วงปี 2515-2518 เป็นระยะเวลาที่ไทยสามารถส่งออกน้ำตาลได้เป็นปริมาณมากหากเทียบกับก่อนปี 2515 แล้ว ไทยได้แปรสภาพตัวเองจากผู้นำเข้าน้ำตาลทราย มาเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลทรายรายใหญ่ 1 ใน 5 ของโลก

5. อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลกลับสู่ยุคตกต่ำถึงปัจจุบัน

อุตสาหกรรมนี้ได้เริ่มชะลอตัวและกลับสู่สภาวะตกต่ำ อันเนื่องมาจากหลายปัจจัยเช่น ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ปัญหาเงินเฟ้อ การประกันราคาอ้อยในราคาที่สูง สภาวะอ้อยมากเกินความจำเป็นเป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรไร้อ้อยหันไปปลูกพืชชนิดอื่นบ้าง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน

อักษรศรี พานิชสาส์น ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของไทยกับจีนว่า ไทยกับจีนมีประวัติศาสตร์ติดต่อใกล้ชิดกันมายาวนานและมีผลประโยชน์แห่งชาติที่สอดคล้องกัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม และความร่วมมืออันดีระหว่างผู้นำระดับประมุขและผู้นำรัฐบาลของทั้งสองประเทศ รวมทั้งไม่เคยมีข้อขัดแย้งกัน โดยตรงด้านประเด็นทางการเมืองคแม้ว่าสินค้าของไทยและจีนจะแข่งขันกันเองสูงมากในตลาดโลกก็ตาม แต่ทั้งสองฝ่ายก็มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ดีต่อกันทั้งในเวที WTO เวที APEC เวที ASEM และเวที ASEAN เป็นต้น (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2554 : 265)

ซึ่งสอดคล้องกับ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนว่า ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อันดีกันมาตั้งแต่อดีตกาลตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นและราชวงศ์ถัง มีการส่งทูต

ไปมาเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกันมาหลายครั้ง ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางด้านการค้า เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ส่งผลให้มีชาวจีนย้ายมาตั้งรกรากภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด, 2556 : <http://www.thailand-china.com/>)

อักษรศรี พานิชสาส์น ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของไทยกับจีนที่ส่งเสริมให้มีการเข้ามาลงทุนว่า ไทยเป็นประเทศแรกที่ Holley Group จากจีนเข้ามาลงทุนเป็นประเทศแรก จากการสัมภาษณ์คุณ Xu ผู้บริหารของนิคมจีนให้คำตอบที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของไทยกับจีนว่า ไทยนั้นเป็นประเทศที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการลงทุน มีนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของรัฐ รวมทั้งแรงงานที่ค่อนข้างมีคุณภาพ (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2554 : 43)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีน
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีน
3. วิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

1. วิเคราะห์การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีน

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ หนังสือชี้ชวน เว็บไซต์ และบทความต่างๆ ทำให้ทราบว่าโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีนนั้น มีอยู่ทั้งหมด 7 แห่ง โดยในแต่ละแห่งนั้นรวมตัวอยู่ที่มณฑลกว่างซีเพียงมณฑลเดียว หากแต่กระจายอยู่ในหลายเมืองย่อยภายในมณฑล โรงงานนั้นตั้งอยู่ในเขตของเมืองหนิงหมิง ฉงจั่ว ทั่วหลู ฝูหนาน และไห่ถิงอันเนื่องมาจากความสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากร ความสะดวกทางการคมนาคมขนส่งต่างๆ รวมไปถึงการบริโภคของผู้คนในบริเวณดังกล่าวค่อนข้างสูงเนื่องจากมีปริมาณผู้คนที่อาศัยค่อนข้างหนาแน่น

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีน

2.1 ปัจจัยภายในประเทศ

การที่บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลขยายการลงทุนไปยังจีนเนื่องมาจากในประเทศนั้น มีคู่แข่งมาก อีกทั้งยังมีกฎหมายจำกัดจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลภายในประเทศ จำกัดการส่งออก

ควบคุมราคาน้ำตาลอย่างเข้มงวด จึงเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้กลุ่มอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลออกไปลงทุนยังประเทศจีนที่มีความต้องการน้ำตาลสูงและมีตลาดรองรับขนาดใหญ่

2.2 ปัจจัยจากต่างประเทศ

รัฐบาลจีนเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เนื่องจากเป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ แม้จะมีประชากรเป็นจำนวนมาก พื้นที่บริเวณมณฑลกวางซีก็เหมาะต่อการเพาะปลูกอ้อย แต่ขาดความรู้ความสามารถในการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ดังนั้นจึงส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนเพื่อหาเงินทุนและความรู้เข้ามาพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลภายในประเทศโดยให้มณฑลกวางซีซึ่งเป็นเขตที่ติดต่อกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สายหลักเปิดทางให้ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าไปลงทุน โดยอนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปร่วมทุนกับรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อเปิดโรงงานน้ำตาลทราย อีกทั้งจำนวนประชากรที่มีอยู่จำนวนมากทำให้ความต้องการสินค้าน้ำตาลในจีนสูงตามไปด้วย จึงนับได้ว่าประเทศจีนเป็นช่องทางที่ดีในการต้องการขยายธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผล

3. วิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

บริษัทอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผล นับได้ว่าเป็นบริษัทสัญชาติไทยที่ขนาดใหญ่ที่สุดที่เข้าไปลงทุนในมณฑลกวางซี รายได้ที่สร้างผลกำไรให้กับบริษัทเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอยู่เสมอ จึงมีความเป็นไปได้สูงว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลจะขยายการลงทุนในประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยในการเข้าไปลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อ ประการแรก เพื่อศึกษาการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีน ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีน ประการที่สาม เพื่อศึกษาแนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

สรุปผลการศึกษา

1. การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีน

จากการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลได้เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2489 และได้ดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องมากระทั่งปัจจุบัน ในช่วงเวลานั้นเองที่บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลได้เริ่มเข้าไปลงทุนในประเทศจีนคือในช่วงปีพ.ศ.2536 เริ่มแรกได้ตั้งโรงงานในจีนเพียง 4 โรงงาน แต่ต่อมาก็ขยายตัวเพิ่มขึ้นจนกระทั่งมี 7 โรงงานในปัจจุบัน โดยโรงงานทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตมณฑลกวางซีซึ่งอยู่ทางภาคใต้

ของประเทศจีน โรงงานทั้ง 7 แห่งของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล ได้เข้าไปตั้งอยู่ที่เขตเมืองหนิงหมิง ฉงจั่ว ทัวหลู ผู่หนาน และไห่ถั่ง

2. ปัจจัยที่ทำให้บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลไปลงทุนในจีน

จากการศึกษาพบว่า การที่บริษัทอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลมิตรผลได้เข้าไปลงทุนในประเทศจีนนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ประการคือ ปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยจากต่างประเทศ ปัจจัยภายในประเทศนั้นก็สืบเนื่องมาจากบริษัทอุตสาหกรรมมิตรผลได้ขยายตัวจนขึ้นเป็นผู้นำในเรื่องตลาดน้ำตาลภายในประเทศ แต่ติดปัญหาของการขยายกิจการออกไปอีกเนื่องจากกฎหมายที่คอยดูแลน้ำตาลที่เป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวสูง และเมื่อรวมเข้ากับอุปสรรคคู่แข่งที่มีมากขึ้น จึงเป็นปัจจัยผลักดันให้กลุ่มอุตสาหกรรมต้องออกไปลงทุนยังต่างประเทศ ในช่วงที่สถานการณ์ภายในประเทศมีความอ่อนไหวสูงในเรื่องราคาน้ำตาล ประเทศจีนก็เปิดโอกาสให้นักลงทุนเข้าไปลงทุนในระยะแรก ทำให้อุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลตัดสินใจเข้าไปลงทุนในมณฑลกว่างซีประเทศจีน แล้วดำเนินกิจการต่อมาเรื่อยๆกระทั่งปัจจุบัน ในปัจจุบันนี้ กลุ่มมิตรผลจีน นับได้ว่าเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใหญ่อันดับต้นๆที่เข้าไปลงทุนในมณฑลกว่างซี

3. แนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผล

จากการศึกษาพบว่าการลงทุนของอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลในจีนนั้นเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว กล่าวคือ ถึงแม้จะมีคู่แข่งอยู่ในมณฑลเดียวกันเป็นจำนวนมาก แต่บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลก็สามารถสร้างรายได้และกำไรได้อย่างต่อเนื่องเนื่องจากตลาดการบริโภคของจีนนั้นค่อนข้างสูง เพราะจำนวนประชากรที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และหลายปีมานี้ พฤติกรรมการบริโภคของชาวจีนที่เริ่มบริโภคน้ำตาลมากขึ้นทำให้สินค้าที่บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลผลิตขึ้นมามีตลาดรองรับทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่า แนวโน้มการขยายตัวการลงทุนในจีนของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรผลนั้น มีแนวโน้มไปในทางที่จะขยายการลงทุนเพิ่มขึ้นอีก

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ข้อมูลทางการซื้อขายจากประเทศจีน โดยตรงน้อยมากเนื่องจากจีนไม่เปิดเผย ทำให้ต้องสืบค้นจากแหล่งข้อมูลของประเทศอื่น
2. แหล่งข้อมูลบางแหล่งมีที่มาที่ไม่ชัดเจน ยากต่อการอ้างอิง
3. ข้อมูลหลายส่วนของประเทศจีนใช้ภาษาทางเทคนิค ทำให้ยากต่อการเข้าใจ
4. พบปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการเขียนงาน เช่น โคนไวรัส อุปกรณ์ที่เก็บข้อมูลสูญหาย
5. หาแหล่งที่มาของข้อมูลไม่พบเนื่องจากบางแหล่งข้อมูลออนไลน์ปิดตัวลงขณะกำลังศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมมิตรผลในจีนและบริษัทต่างชาติอื่นๆที่เป็นคู่แข่งทางการค้าในบริเวณนั้นๆ
2. ควรมีการศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาภาวะขาดแคลนน้ำตาล น้ำตาลเถื่อน และปัญหาน้ำตาลสันตลาตที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพภูมิอากาศ

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย. (2549). **หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย**. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์
สมชาติ อุ๋อัน. **อนาคตของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในภูมิภาคตะวันตก**. รายงานวิจัย ภาควิชาภูมิศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552
- สมภพ มานะรังสรรค์ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. **อุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศไทย**. รายงานวิจัย สถาบัน
เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530
- สิ่วกว้าง. (2530). **ภูมิศาสตร์ประเทศจีน**. เปย์จิง ประเทศจีน : สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ.
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). **มองจีนมองไทย**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจบิซบุ๊กส์
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2554). **ทุนจีนรุกอาเซียน**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจ
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2554). **เศรษฐกิจจีนในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ : โอเพ่นบุ๊กส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ฉิชกานต์ ฉิน. (2555). **สรุปสถานการณ์ตลาดน้ำตาลจีนในปี 2554 และแนวโน้มการพัฒนาในปี 2555**.
[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2556 เข้าถึงจาก [http://www.thaibizchina.com/thaibizchina
/th/articles/detail.php?IBLOCK_ID=70&SECTION_ID=487&ELEMENT_ID=11567](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/articles/detail.php?IBLOCK_ID=70&SECTION_ID=487&ELEMENT_ID=11567)
- บริษัทน้ำตาลมิตรผล. **ธุรกิจน้ำตาลในต่างประเทศ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม 2557 เข้าถึงจาก
http://www.mitrphol.com/index.php/th/business_unit/
- บริษัทน้ำตาลมิตรผล. (2550). **การประกอบธุรกิจ บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 11
กรกฎาคม 2556. เข้าถึงจาก capital.sec.or.th/webapp/corp.../1055022007-11-23TC104L01006.PDF
- บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทยจำกัด. (2556). **ความสัมพันธ์ไทย-จีน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 สิงหาคม 2556.
เข้าถึงจาก [http://www.thailand-china.com/getdoc/3aab868f-0b9e-4b1d-bcf1-e93bb80ec7b8/The-
Long-stream.aspx](http://www.thailand-china.com/getdoc/3aab868f-0b9e-4b1d-bcf1-e93bb80ec7b8/The-Long-stream.aspx)

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน. กว่างซี : ฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจเขตร้อนของจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2556 เข้าถึงจาก http://www.tcbc.or.th/news_eco_kwangcee.html

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). **เปิด
ม่านความคิด : รายชื่อสินค้าไทยที่มีศักยภาพในจีน.** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2556.
เข้าถึงจาก <http://www.mfa.go.th/business/th/articles/88/31767>

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย. (2556). **โรงงานน้ำตาล.** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม
2557 เข้าถึงจาก <http://www.ocsb.go.th/th/factory/index.php>

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2547). **ความสำเร็จของธุรกิจไทยในจีน.** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน
2556 เข้าถึงจาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2004q4/article2004dec16p1>